

3rd week: Diseases, Aches and Pains. Time expressions.

PREZENTACE SVÁTKŮ

Mše kohoutů

Dárky nosí Ježíšek × Mikuláš

Svatý Valentýn – symbol lásky – červená růže

Zamilovaní jsou sami doma a vaří večeři.

Kraslice: prázdné vejce

Celé vejce v Řecku = štěstí

„zlomené vejce“ = neutrální

První květen = první máj: Karel Hynek Mácha: 1800 – 1834

Svátek práce: jíme speciální chleba a prosté jídlo

Lamb: jehněčí maso a krůta/krocán

Treska: cod fish

Otevíráme dárky před půlnocí a jdeme na půlnoční mši. (hmotnost = m = 10 kg)

Svažené víno, horká medovina a trdelník

Koleda

Tři králové: šestého ledna

Kašpar, Melichar a Baltazar: K + M + B 2015

Jedenáctý listopad: **11/11** Svatý Martin

Voják (soldier) dal kabát žebrákovi = žebrák < žebra

Jíme pečenou husu

Sladké pečivo tvaru husy.

Začíná sezóna vína. Každý rok 11/11 v 11:11.

Kolikátého je? – Je osmého desátý.

Čtěte datum

1. Kolikátého mám přijít na kontrolu? — Moment, přijďte **7. 4.** —
2. Chtěl bych se objednat. — Máte čas 8. ()? — **Bohužel** ne, až 9. ()
3. Kolikátého bude **pozítří**? — Pozítří? **Dneska** je 30. 9. (), tak **pozítří** bude 2. 10. ()
4. Kolikátého bylo **předevčirem**? — Včera bylo 29. (), takže předevčirem muselo být 28. ()
5. **Na** jak dlouho jsi přijel do Brna? — **Na** měsíc. Budu tady **od** 9. 10. **do** 8. 11. (od)
6. Kolikátého máš narozeniny? — 27. 2. Proč se ptáš? ()
7. Kdy budete mít **letos** dovolenou, pane doktore? — Asi **od** 10. **do** 24. **7.** (od desátého do čtyřiaadvacátého července.)
8. Vy jste byla **loni** nemocná, že? **Odkdy dokdy**? — Od **3.** 11. do 11. 12. (od třetího listopadu do jedenáctého prosince.)

Ordinal numbers

Irregular: první, druhý, třetí, čtvrtý

Semi-regular: pátý, devátý, desátý, dvacátý

Regular: šestý...

Dvacátého devátého dubna = čtvrtý

21/1 = dvacátého prvního první

Dvacátého prvního ledna

Poslouchejte a doplňujte

- Lékař: Dobrý den, paní Svobodová, co pro vás můžu udělat?
Pacientka: Pane doktore, bolí mě záda a nic mně nepomáhá. Už nevím, co mám dělat.
Lékař: A kde přesně vás to bolí?
Pacientka: Hlavně tady dole kolem **beder**. < bedra
Lékař: A jak dlouho máte ty potíže?
Pacientka: Určitě už **dva** roky.
Lékař: Léčila jste se s tím někde?
Pacientka: Ano, před půl rokem jsem byla na ortopedii a taky na neurologii, protože jsem **skoro** nemohla chodit.
Lékař: Jak se ty potíže projevily?

Pacientka: Bolest mi ze zad **vystřelovaly** do hýždě a do zadní strany stehna, každý krok byl bolestivý.

Lékař: Brala jste nějaké léky?

Pacientka: Ano, dostala jsem Tramundin, ten mi **na čas** pomohl. Taky jsem chodila na rehabilitaci. Ale poslední měsíc je to **zase** horší. Někdy mě bolest **probudí** i v noci.

Lékař: Paní Svobodová, svlékněte se **do spodního prádla**, podívám se na vás. Je patrná **hrudní** kyfóza. Předkloňte se a **prsty** se zkuste dotknout podlahy. Tak, výborně, páteř se rozvíjí dobře. Můžete se narovnat. Teď předkloňte hlavu. A zpět. A hlavou se ukleňte vpravo. Teď vlevo. Ještě se položte na lehátko. Lehněte si na záda. Pokrčte pravou nohu, zkusím rozsah pohybu v kyčli. Bolí to?

Pacientka: Ano, trochu.

Lékař: A teď druhá noha. Ta je volnější, to cítíte sama, vidíte?

Pacientka: Ano, ta je lepší. S pravou kyčlí jsem měla problém už od dětství.

Lékař: Můžete se obléknout. Paní Svobodová, jak se cítíte ráno? Nemáte pocit **ztuhlosti** zad?

Pacientka: Máte pravdu, často mi ráno chvíli trvá, než se rozhýbám.

Lékař: Máte ještě nějaké další potíže?

Pacientka: Minulý rok jsem měla problém s levým okem. Zjistili mi **zánět** duhovky, bylo to velmi nepříjemné.

Lékař: Paní Svobodová, ten zánět oka zřejmě souvisí s vašimi **současnými potížemi**. Nejdříve musíme udělat odběry krve na HLA B27.

Pacientka: Co to je, pane doktore? Nikdy jsem to neslyšela.

Lékař: HLA B27 je antigen, jehož přítomnost v organismu souvisí s řadou **zánětlivých onemocnění**.

Pacientka: Takže když ho v těle budu mít, znamená to zánět páteře?

Lékař: To není tak jednoznačné. Přítomnost antigenu HLA-B27 neznámá vždy onemocnění, může se jednat pouze o zvýšené riziko. Také vás pošlu na rentgen **páteře**. Už jste na něm někdy byla?

Pacientka: Ne, ještě ne. Hlavně, aby mi **přestaly** ty bolesti.

Lékař: **Výsledky** odběrů a rentgen nám ukážou víc. Pak se rozhodneme, co dál. Určitě uděláme vše pro to, aby se vám ulevilo.

Předkloňte se a **prsty** se zkuste dotknout podlahy.

Plural forms: review

- nominativ: *bolí mě záda*
- genitiv: *tady dole kolem **beder**; bolest mi ze **zad** vystřelovala; pocit ztuhlosti zad; jeho přítomnost v organismu souvisí s řadou **zánětlivých onemocnění**; výsledky **odběrů***
- akuzativ: *jak dlouho máte **ty potíže**; musíme udělat **odběry**;*
- instrumentál: ***prsty** se zkuste dotknout podlahy, zánět oka zřejmě souvisí s **vašimi současnými potížemi**.*

Časové předložky (temporal prepositions)

genitiv	od—do	Pracuju od rána do večera. Od pondělí do pátku. Od pěti do šesti. Jedné, dvou, tři a čtyř ; [number] i
	během	Pacient zemřel během operace. Během semestru píšeme mnoho testů. Během testu nesmíte používat telefony.
akuzativ	— (no preposition)	— příští, minulý, každý, celý + [days, weeks] — příští sobotu, minulou neděli, celý týden, každou chvíli (moment) — interval : spím dvě hodiny, studuju pět minut — dates: dvacátého
	na	— holidays : na Vánoce, na Velikonoce, na prázdniny, na víkend pojedu domů — length : pojedu tam na týden, na měsíc; půjčím ti tu knihu na hodinu — pojedu domů na Vánoce (holiday) na víkend (planned time) a budu tam celý víkend (interval)
	v / ve	— dny : v pondělí, ve středu — hodiny : v jednu hodinu, v šest hodin
	za	— uvidíme se za 5 minut (teď + 5 minut), za měsíc (teď + měsíc, za hodinu jdu domů — musíte brát ty léky pětkrát za den (= denně) / dvakrát za týden — 90 km / h = 90 kilometrů za hodinu
lokál	o	— holidays: o Vánocích, o Velikonocích, o prázdninách (on holiday: „empty days“), <u>o víkendu</u> budu doma
	po	po obědě, po snídani, po lekci, po operaci; potom („after that“)
	při	při jídle, při cvičení, při námaze, při operaci
	v	— months: v lednu, v únoru...
instrumentál	před	před týdnem, před minutou, před hodinou, předtím („before that“ – ago); před pěti minutami / dvěma hodinami (5 minut zpátky)

Doplňte do vět *na, za* nebo nedoplňujte *žádnou* prepozici.

1. **ZA** 20 minut jsem doma!
2. **NA** jak dlouho jela Jana do Kanady? — **NA** 9 měsíců.
3. — Jak dlouho **jela** Jana do Kanady? — — **9 hodin**.
4. Kdy pojede Jana do Kanady? — **ZA** 9 hodin.
5. **Sejdeme se** v centru! Budu tam **ZA** chvíli.
6. Zítra letím **NA** rok do Ameriky. Budu tam studovat.
7. — ___ jak dlouho jsi bydlel v Berlíně? — 3 měsíce.
8. **NA** jak dlouho jedeš **do** Berlína? Jsem tady jenom **na** jeden den.

Doplňte předložku (pokud je potřeba).

1. _____ obědem si musíš umýt ruce.
a. **Před toaletou / po toaletě**
2. Pojedu do Brna _____ týden. Pojedu do Brna _____ týden. Pojedu do Brna **až** _____ týden.
3. _____ jaře jezdím na filmový festival.
4. Odjedu ___-___ ráno nebo ___-___ dopoledne.
a. ... od/do rána
5. Přijedu _____ sobotu _____ 5 hodin večer.
6. _____ Vánoce **jezdím** vždycky domů.
7. _____ víkendu **začnu** pracovat na tom projektu.
8. _____ obědě jsme mluvili o novém filmu.
9. _____ obědě jsme mluvili o novém filmu.
10. _____ obědě jsme mluvili o novém filmu.